

Läsnä: Kirkkoherra Pertti Sistonen, Vihdir seurakunta
Talouspäällikkö Armi Noro, Vihdir seurakunta
Rakennusinsinööri Seppo Kokkonen
Lvi-suunnittelija Einar Erikson
Arkkitehti Martti Jokinen, museovirasto

Käynnin tarkoitus:

Käynnin tarkoitus oli tutkia ja arvioida Vihdir kirkon (rakentanut Antti Piimänen vuonna 1772) kosteusongelmaa ja siihen liittyvän homeentapaisen hajun poistamista.

Paikalla havaittua:

Kirkossa oli haju selvästi aistittavissa ja se on varsin luotettava mittari kosteus-
haittojen olemassa olost. Seinien alaosissa ei kosteutta kuitenkaan ollut havait-
tavissa. Lautalattian alla betoniholvin päällä oleva välitila oli selvästi kuiva.
Kirkkosalin kosteutta ja lämpötilavaihteluita oli mitattu keväästä lähtien. Kos-
teusmäärät olivat ehkä hieman normaalia suurempia, mutta ei välttämättä poik-
keuksellisia. Hajuhaittaa oli suunniteltu poistettavaksi rakentamalla kirkkosaliin
koneellinen ilmanvaihto, joka kirkkosalin kattoon sijoitettuna olisi turmellut
interiöörin. Sisäseinien rappaukset osoittautuivat olevan varsin laajalti irti alus-
tastaan. On mahdoton sanoa, onko rakennekosteus syytä siihen vai onko ky-
seessä huonosti tehty rappaus.

Kirkon katto oli keväällä uusittu kupariseksi ja se oli jo ehtinyt patinoitua varsin
kauniiksi. Edellisen, vuotavan peltikaton aiheuttamien vesivalumien jälkiä kor-
jattiin parhaillaan maalaamalla kirkon sisäholvi uudestaan.

Johtopäätökset:

Vaikka suoranaista kosteudenlähdeä ei käynnin yhteydessä havaittu, on selvää,
että sen täytyy liittyä rakenteisiin. Siksi hajuhaittojen poistaminen koneellisella
ilmanvaihdolla on ainoastaan kosmeettinen toimenpide, eikä se vaikuta varsinaise-
en syyhyn puhumattakaan sen poistamisesta. Oleellista on kuitenkin korjata ja
poistaa kosteuden esiintymisen rakenteelliset syyt. Kirkon ulkoseinien perustus-
olosuhteet on selvitettävä, järjestettävä salaojitus ellei sitä ole ja johdettava
pintavedet kirkosta pois päin. Samalla on selvitettävä, onko tarvetta pystysalaoji-
tuksen tekemiseen kirkon perustuksen yhteyteen. Tällaisessa ongelmassa monet
asiat liittyvät toisiinsa ja niiden ratkaisemiseen on syytä palkata kokenut asian-
tuntija.

Kirkon uudehko sähkölämmitys (80-luvun alkupuolelta) ei mittaustulosten mukaan kykene pitämään kirkossa tasaista lämpötilaa, vaan se saattaa vaihdella vuorokauden aikana jopa 4 astetta. Asia on syytä korjata jo energiansäästön vuoksi.

Ilmanvaihtosuunnitelmasta on syytä luopua ja tehdä edellämainitut ensisijaiset korjaustoimenpiteet. Koska kirkossa oli homeen hajua, on aiheellista mitata homeitiöiden määrä, jotta sisäilman tilasta ja terveellisyydestä saadaan riittävä varmuus. Kuorialueen kokolattiamatto saattaa vanhetessaan aiheuttaa pölyn ja lian vuoksi allergisia oireita ja seurakunnan tulee varautua sen poistamiseen jo työterveydellisistä syistä. Tulevista toimenpiteistä on syytä neuvotella museoviraston kanssa.

Helsinki 18.10.1995

Martti Jokinen, arkkitehti

tiedoksi: kirkkohallitus